

Obsah

HLAVA I Jméno a příjmení

DÍL 1 Platná právní úprava ve vztahu ke státním občanům ČR

Kapitola 1 Platné právní předpisy	1
1.1 Jméno.....	2
1.1.1 Případy, v nichž rozhoduje soud	3
1.2 Příjmení	7
1.2.1 Příjmení žen.....	9
1.2.2 Znalec v oblasti užívání jmen.....	9
1.3 Pseudonym, přezdívka a další.....	9
1.4 Změna jména a příjmení.....	9
1.4.1 Změna jména	10
1.4.2 Změna příjmení.....	11

DÍL 2 Platná právní úprava ve vztahu k cizincům

Kapitola 1 Platné právní předpisy	17
1.1 Jméno.....	18
1.1.1 Povinnosti při užívání jména	18
1.1.2 Zápis jména do matriční knihy	19
1.1.3 Česká podoba cizojazyčného jména	20
1.1.4 Změna jména při osvojení dítěte cizinci	20
1.2 Příjmení	21
1.2.1 Povinnosti při užívání jména	21
1.2.2 Tvorba příjmení	21
1.2.3 Zápis příjmení v případě úmrtí cizince	25
1.2.4 Zápis příjmení bez jejich tvorby.....	25
1.3 Změna jména a příjmení cizinců	27
Kapitola 2 Evropské aspekty	28

DÍL 3 Správní trestání na úseku jména a příjmení

Kapitola 1 Správní trestání na úseku jména a příjmení.....	29
1.1 Vymezení skutkových podstat přestupků na úseku jména a příjmení	29
1.2 Příslušnost k projednávání přestupků.....	30
1.3 Sankce za přestupek.....	31

DÍL 4 Transkripce cizojazyčných jmen do informačních systémů veřejné správy

Příloha č. 1: Transkripce znaků	32

HLAVA II Matriky a související problematika**DÍL 1 Platná právní úprava**

Platná právní úprava	38

DÍL 2 Matriční agenda

Kapitola 1 Matriční agenda obecně	42
1.1 Právní rámec	43
1.1.1 Matrika, matriční knihy	43
1.1.2 Matriční událost, matriční skutečnost	44
1.1.3 Zvláštní matrika, matrikář	45
1.2 Matriční knihy a zápisy do nich	45
1.2.1 Předmět zápisu a jeho podklad	46
1.2.2 Provedení zápisů	47
1.2.3 Typy zápisů do matriky a postup při jejich provedení	50
1.2.4 Archivace matričních knih	56
1.3 Sběrka listin a druhopisy matričních knih, nahlížení do sbírky listin	58
1.4 Spisová dokumentace k matričním věcem	63
1.5 Matriční doklad, potvrzení o údajích z matriční knihy, doslovný výpis z matričních knih, nahlížení do matriční knihy	64
1.5.1 Matriční doklad	64
1.5.2 Doslovný výpis z matriční knihy	66
1.5.3 Potvrzení o údajích zapsaných v matriční knize	66
1.5.4 Povaha listin vydávaných matričním úřadem	67
1.5.5 Vydání matričního dokladu a nahlížení do matriční knihy	67
1.5.6 Doručování matričních dokladů a potvrzení z matričních knih	70
1.5.7 Zasílání matričních dokladů do ciziny a ověřování matričních dokladů	70
1.6 Ověřování matričních dokladů pro účely jejich užití v zahraniční a užití cizozemských listin v ČR	71
1.6.1 Vyšší ověření listin (tzv. superlegalizace) a apostila	71
1.6.2 Vyšší ověření listin podle ZMPS	76
1.6.3 Správní poplatky za vyšší ověření	76
1.7 Působnost na úseku matrik	76
1.7.1 Matriční úřady	77
1.7.2 Obecní úřad obce s rozšířenou působností	79
1.7.3 Krajský úřad	79
1.7.4 Ministerstvo vnitra	80
1.7.5 Újezdni úřad	81
1.7.6 Matrikář	82
1.7.7 Zvláštní matrika	90
1.8 Judikatura k matričním věcem a literatura	93

DÍL 3 Jednotlivé matriční události a matriční skutečnosti

Kapitola 1 Narození	95

1.1	Obecná úprava k narození a způsob zápisu narození do matriční knihy	95
1.2	Narození cizince	101
1.3	Určení otcovství	102
1.3.1	Obecná úprava určení otcovství a způsob zápisu do matriční knihy	102
1.3.2	Otcovství v zákoně o rodině	103
1.3.3	Mezinárodní aspekt určování otcovství	107
1.3.4	Obecná úprava osvojení a způsob zápisu do matriční knihy ...	108
1.3.5	Osvojení podle zákona o rodině	109
1.3.6	Osvojení v matriční agendě	111
1.3.7	Mezinárodní aspekt osvojení	111
Kapitola 2	Uzavření manželství	112
2.1	Obecná úprava manželství a způsob zápisu do matriční knihy	113
2.1.1	Manželství	113
2.1.2	Občanský sňatek	117
2.1.3	Církevní sňatek	118
2.1.4	Uzavření manželství nezletilými snoubenci	120
2.1.5	Uzavření manželství v zastoupení	120
2.1.6	Svědci	121
2.1.7	Místo a doba uzavření manželství	122
2.1.8	Správní poplatky za uzavření manželství	123
2.1.9	Doklady potřebné k uzavření manželství	124
2.1.10	Knihy manželství a oddací list	127
2.1.11	Neplatnost a neexistence manželství	128
2.1.12	Zánik manželství	129
2.2	Uzavření manželství občanů v cizině a cizinců v České republice	130
2.2.1	Uzavírání manželství českými občany v cizině	130
2.2.2	Uzavírání manželství s cizincem v České republice	132
2.2.3	Manželství uzavíraná mezi cizinci v České republice	135
2.2.4	Rozvod cizinců v České republice	135
Kapitola 3	Registrované partnerství	137
3.1	Poznámka k prováděcí vyhlášce č. 300/2006 Sb.	140
3.2	Vstup do partnerství	140
3.2.1	Způsobilost vstoupit do partnerství	140
3.2.2	Vznik partnerství	141
3.2.3	Místo vstupu do partnerství	141
3.2.4	Stanovení času vstupu do partnerství	142
3.2.5	Forma vstupu do partnerství	142
3.2.6	Doklady potřebné pro vstup do partnerství	142
3.2.7	Nezbytnost přítomnosti tlumočníka	144
3.2.8	Průběh vstupu do partnerství	145
3.2.9	Správní poplatky při vstupu do registrovaného partnerství	146
3.2.10	Zánik partnerství	147
3.2.11	Neexistence a neplatnost partnerství	147
3.2.12	Příslušnost matričních úřadů v otázkách registrovaného partnerství	148
3.2.13	Agenda správních úřadů v souvislosti s institutem registrovaného partnerství	150
Kapitola 4	Úmrtí	151
4.1	Obecná úprava úmrtí a způsob zápisu do matriční knihy	151

4.2 Úmrtí občanů v cizině a cizinců v České republice	154
4.3 Úmrtí českého státního občana mimo území České republiky.....	154
4.4 Úmrtí cizince na území České republiky.....	155
Kapitola 5 Evropské aspekty	156
5.1 Smlouva mezi ČR a SR.....	161
5.2 Uznávání soudních rozhodnutí ve statusových (rodinných) otázkách	162
5.2.1 Uznávání soudních rozhodnutí, na něž se nevztahuje mezinárodní úmluva či nařízení EU.....	163
5.2.2. Uznávání soudních rozhodnutí podle Haagské úmluvy	170

HLAVA III Státní občanství České republiky

Díl 1 Státní občanství České republiky

Kapitola 1 Právní předpisy a mezinárodní smlouvy	174
1.1 Přehled právních předpisů a mezinárodních smluv, kterými je Česká republika vázána.....	174
1.2 Ústavní východiska	180
1.3 Obecné principy.....	180
1.4 Způsoby nabytí státního občanství České republiky	181
1.5 Způsoby pozbytí státního občanství ČR.....	182
1.6 Práva a povinnosti spojené se státním občanstvím	182
1.7 Prokázání státního občanství ČR.....	183
Kapitola 2 Nabývání státního občanství	187
2.1 Narozením.....	187
2.2 Osvojením.....	190
2.3 Určením otcovství.....	191
2.4 Nalezením	193
2.5 Prohlášením	196
2.6 Volbou.....	204
2.7 Udělením.....	205
Kapitola 3 Pozbývání státního občanství ČR.....	229
3.1 Prohlášení o vzdání se státního občanství ČR.....	229
3.2 Nabytí cizího státního občanství na základě výslovného projevu vůle	233
Kapitola 4 Zachování státního občanství ČR	234
4.1 Státní občanství ČR po rozdělení ČSFR.....	234
4.2 Zachování státního občanství podle ústavního dekretu č. 33/1945 Sb.	235
Kapitola 5 Prokazování státního občanství ČR	249
5.1 Občanské průkazy	250
5.2 Cestovní doklady.....	250
5.3 Osvědčení a potvrzení o státním občanství – zjišťování státního občanství.....	251
5.4 Vysvědčení o způsobilosti k uzavření manželství	257
Kapitola 6 Pohled do budoucnosti	259

Díl 2 Mezinárodní aspekty problematiky státního občanství

Kapitola 1	Evropský aspekt problematiky státního občanství	261
1.1	Předmět EUSO	262
1.2	Působnost a zásady	263
1.3	Nabývání státního občanství	264
1.4	Pozbývání státního občanství	268
1.5	Řízení o státním občanství	269
1.6	Poplatky	270
1.7	Několikeré státní občanství	270
1.8	Nástupnictví státu ve vztahu ke státnímu občanství	272
1.9	Branná povinnost při několikerém státním občanství	272
1.10	Účinky EUSO	274
Kapitola 2	Mezinárodní smlouvy na úseku státního občanství/mezinárodní aspekty státního občanství	274
2.1	Smlouvy týkající se státního občanství	274
2.1.1	Úmluva o státním občanství vdaných žen	275
2.1.2	Úmluva o právním postavení osob bez státní příslušnosti	275
2.1.3	Evropská úmluva o státním občanství	277
2.1.4	Úmluva o právním postavení uprchlíků	277
2.1.5	Úmluva o omezení případů bezdomovectví	278
2.1.6	Aktuálně platné a účinné dvoustranné smlouvy týkající se státního občanství	282

HLAVA IV Občanské průkazy

Díl 1 Občanské průkazy

Kapitola 1	Platná právní úprava	283
Kapitola 2	Občanský průkaz	284
2.1	Působnost správních orgánů na úseku občanských průkazů	286
2.1.1	Působnost obecních úřadů obcí s rozšířenou působností	286
2.1.2	Působnost matričních úřadů	287
2.1.3	Působnost Policie ČR	288
2.1.4	Působnost Ministerstva vnitra ČR	289
2.2	Údaje zapisované do občanského průkazu a další náležitosti	289
2.2.1	Povinné údaje	290
2.2.2	Nepovinné údaje	291
2.2.3	Podpis	291
2.2.4	Fotografie	291
2.3	Vydání občanského průkazu	293
2.3.1	Osoby oprávněné k podání žádosti	294
2.3.2	Náležitosti žádosti o vydání nového občanského průkazu	295
2.3.3	Náležitosti žádosti o vydání nového občanského průkazu ve zvláštních případech	296
2.3.4	Náležitosti žádosti o vydání občanského průkazu v případě vydání prvního občanského průkazu	297

2.3.5	Lhůta pro vydání občanského průkazu	298
2.3.6	Převzetí občanského průkazu	299
2.4	Občanské průkazy bez strojově čitelných údajů	299
2.5	Platnost občanských průkazů se strojově čitelnými údaji	300
2.6	Výměna občanských průkazů bez strojově čitelných údajů	303
2.7	Potvrzení o občanském průkazu	304
2.7.1	Podmínky a postup při vydávání potvrzení	304
2.7.2	Platnost potvrzení o občanském průkazu	306
2.8	Poplatky na úseku občanských průkazů	307

Díl 2 Povinnosti občanů a dalších osob na úseku občanských průkazů a správní trestání na úseku občanských průkazů

Kapitola 1	Povinnosti občana	308
Kapitola 2	Povinnosti dalších osob	310
Kapitola 3	Přestupky na úseku občanských průkazů	311
3.1	Vymezení skutkových podstat přestupků	311
3.2	Příslušnost k řízení o přestupcích a sankce	312

Díl 5 Evidence občanských průkazů

Kapitola 1	Obsah evidence	314
Kapitola 2	Zpracovávání a uchovávání údajů v evidenci	315
Kapitola 3	Poskytování údajů z evidence	316
Příloha č. 2:	Vzory průkazy občanských průkazů	318

HLAVA V Cestovní doklady

Díl 1 Cestovní doklady

Kapitola 1	Platná právní úprava	324
Kapitola 2	Cestovní doklady podle zákona o cestovních dokladech	325
2.1	Obecné otázky	325
2.1.1	Cestovní doklady obecně	325
2.1.2	Druhy cestovních dokladů – výčet	326
2.1.3	Změny a doplnění údajů	327
2.2	Působnost správních orgánů na úseku cestovních dokladů	328
2.2.1	Působnost obecních úřadů obcí s rozšířenou působností	328
2.2.2	Působnost matričních úřadů	330
2.2.3	Působnost orgánů Policie ČR	331
2.2.4	Působnost Ministerstva vnitra	332
2.2.5	Působnost Ministerstva zahraničních věcí	332
2.2.6	Působnost zastupitelských úřadů	333
2.2.7	Působnost Úřadu pro ochranu osobních údajů	333
2.3	Údaje zapisované do cestovních dokladů a další náležitosti	334
2.3.1	Povinné údaje	334

2.3.2	Nepovinné údaje	335
2.3.3	Zapisování dět	336
2.4	Vydávání cestovních dokladů	337
2.4.1	Komu a který úřad vydává který typ cestovního dokladu.....	337
2.4.2	Cestovní doklady bez strojově čitelných údajů a nosiče dat s biometrickými údaji	340
2.4.3	Cestovní doklady s biometrickými prvky	340
2.4.4	Postup při vydání cestovního dokladu	341
2.4.5	Zpětvzetí žádosti.....	349
2.4.6	Kontrola funkčnosti nosiče dat s biometrickými údaji	349
2.4.7	Lhůty pro vyřízení žádosti.....	350
2.4.8	Převzetí cestovního dokladu	350
2.5	Odnětí cestovního dokladu.....	351
2.6	Zadržetí cestovního dokladu.....	355
2.7	Platnost cestovních dokladů	356
2.7.1	Územní a časová platnost.....	356
2.7.2	Ukončení platnosti	357
2.8	Poplatky	358
2.8.1	Předmět a výše poplatků	358
2.8.2	Osvobození od poplatku	359
2.8.3	Vyměření, vybírání a splatnost poplatků	359
2.9	Povinnosti na úseku cestovních dokladů	360
2.9.1	Povinnosti držitelů	360
2.9.2	Povinnosti dalších osob	361
2.10	Přestupky na úseku cestovních dokladů	361
2.10.1	Vymezení skutkových podstat přestupků	361
2.10.2	Příslušnost k řízení o přestupcích	362
2.10.3	Sankce	363
2.11	Správní delikty na úseku cestovních dokladů	363
2.11.1	Vymezení skutkových podstat správních deliktů.....	363
2.11.2	Příslušnost k projednávání správních deliktů	364
2.11.3	Sankce.....	364
2.12	Ověřování funkčnosti nosiče dat s biometrickými údaji na žádost držitele cestovního dokladu	364

Díl 2 Evidence cestovních dokladů a evidence diplomatických a služebních pasů

Kapitola 1	Evidence cestovních dokladů	365
1.1	Obsah evidence.....	365
1.2	Zpracovávání a uchovávání údajů v evidenci	367
Kapitola 2	Evidence diplomatických a služebních pasů	367
2.1	Obsah evidence.....	368
2.2	Zpracovávání a uchovávání údajů v evidenci	369
Kapitola 3	Získávání a poskytování údajů z evidence cestovních dokladů a evidence diplomatických a služebních pasů.....	370
3.1	Získávání údajů	370
3.2	Poskytování údajů.....	370
Kapitola 4	Získávání údajů z evidence obyvatel	372

Díl 3 Cestovní doklady vydávané na základě zákona o pobytu cizinců

Kapitola 1	Obecné otázky	373
Kapitola 2	Příslušnost na úseku cestovních dokladů vydávaných na základě zákona o pobytu cizinců	375
Kapitola 3	Platnost cestovních dokladů vydávaných na základě zákona o pobytu cizinců	375
Kapitola 4	Poplatky	376
Příloha č. 3:	Seznam platných cestovních pasů.....	378
Příloha č. 4:	Metodický pokyn Ministerstva vnitra k problematice cestovních dokladů	387

HLAVA VI Evidence obyvatel, trvalý pobyt občanů a rodná čísla

Díl 1 Evidence obyvatel, trvalý pobyt občanů a rodná čísla

Kapitola 1	Platná právní úprava.....	397
Kapitola 2	Pojmy a společná ustanovení.....	398
Kapitola 3	Obsah evidence obyvatel a IS	399
3.1	Obsah evidence obyvatel	399
3.2	Obsah IS.....	400
Kapitola 4	Zpracovatelé a uživatelé údajů v IS	405
Kapitola 5	Zdroje IS.....	406
Kapitola 6	Poskytnutí osobních údajů z IS.....	409
6.1	Poskytování osobních údajů z IS obecně	409
6.2	Poskytování osobních údajů z IS obyvatelům a jejich zástupcům	410
6.3	Poskytování osobních údajů z IS Ministerstvu zahraničních věcí.....	411
6.4	Poskytování osobních údajů z IS na základě zvláštního právního předpisu	412
Kapitola 7	Kontrola údajů v IS a součinnost orgánů	413

Díl 2 Trvalý pobyt

Kapitola 1	Obecné otázky	415
Kapitola 2	Změna místa trvalého pobytu.....	419
Kapitola 3	Zrušení údaje o místě trvalého pobytu.....	422
3.1	Důvody a podmínky zrušení	422
3.2	Správní řízení.....	423

Díl 5 Rodná čísla

Kapitola 1	Obecné otázky	430
Kapitola 2	Přidělování rodných čísel.....	431
2.1	Podmínky a postup	431

2.2 Výdejová místa	434
2.3 Doklad o přiděleném rodném čísle	435
Kapitola 3 Změna rodného čísla	436
Kapitola 4 Ověřování a osvědčování rodného čísla	439
4.1 Ověřování rodného čísla	439
4.2 Osvědčování rodného čísla	440
Kapitola 5 Registr rodných čísel	442

Díl 4 Správní trestání na úseku evidence obyvatel, trvalého pobytu a rodných čísel

Kapitola 1 Přestupky při vedení a užívání informačního systému evidence obyvatel	444
1.1 Skutkové podstaty	444
1.2 Příslušnost k řízení o přestupku	446
1.3 Sankce	447
Kapitola 2 Správní delikty při vedení a užívání informačního systému evidence obyvatel	447
2.1 Skutkové podstaty jiných správních deliktů	447
2.2 Příslušnost k řízení	449
2.3 Sankce	449
Příloha č. 5: Směrnice MV č. SC-885/2005	450

HLAVA VII Právní předpisy

Zákon č. 301/2000 Sb.	464
Vyhláška č. 207/2001 Sb.	485
Zákon č. 97/1963 Sb.	494
Zákon č. 94/1963 Sb.	508
Zákon č. 40/1993 Sb.	525
Zákon č. 193/1999 Sb.	535
Vyhláška č. 71/1981 Sb.	538
Úmluva č. 169/1929 Sb.	540
Vyhláška č. 37/1961 Sb.	542
Vyhláška č. 71/1966 Sb.	544
Vyhláška č. 37/1974 Sb.	547
Vyhláška č. 61/1975 Sb.	550
Vyhláška č. 96/1985 Sb.	553
Rejstřík	556